

A MAGYAR TURIZMUS ZRT. KONGRESSZUSI IRODÁJÁNAK TÁJÉKOZTATÓJA

A magyarországi rendezvénypiac 2009

A Magyar Kongresszusi Iroda (MKI) 2009-ben is figyelemmel kísérte a magyarországi rendezvénypiac változásait, trendjeit¹. A negyedéves statisztikai elemzések összesítése alapján Magyarországon 2009-ben összesen 356 nemzetközi² konferencia került megrendezésre. Az Iroda partnerei az év során 221 nemzetközi, és közel 16.000 egyéb, a nemzetközi szervezetek kritériumainak meg nem felelő rendezvényről nyújtottak tájékoztatást, amely az Iroda saját kutatásai alapján 135 nemzetközi rendezvénnyel egészült ki. 2009-ben 90 nemzetközi kiállítás is zajlott hazánkban.

A nemzetközi gazdasági válság a hivatássturisztikai piacot sem hagyta érintetlenül: az elmúlt évben 2008-hoz képest 33%-kal kevesebb nemzetközi rendezvény zajlott Magyarországon. A legtöbb nemzetközi konferencia (73,0%) továbbra is Budapesten került megrendezésre. A konferenciák legnagyobb része (26,9%) a korábbi évekkel ellentétben 2009-ben orvosi témájú volt, átlagos időtartamuk pedig 3,3 nap.

Ismerve a konferenciaturizmus gazdasági hatásait és a konferenciaturisták költési mutatóit, kijelenthető, hogy a MICE szegmens a visszaesés ellenére is a magyarországi turizmus egyik legfontosabb területe. Jelentős kitörési és fejlesztési lehetőségek rejlenek ezen a piacon, amelyek igen jelentős bevételeket hozhatnak hazánkunk.

---

¹ A Magyar Kongresszusi Iroda 2001 óta negyedéves gyakorisággal gyűjt és dolgoz fel adatokat a magyarországi konferenciaturizmusról, több száz szolgáltató segítségével.

² Az ICCA nemzetközi szervezet kritériumai alapján nemzetközi konferenciának tekintjük a minimum ötven fő és minimum három nemzet részvételével lebonyolított rendezvényeket. Az ICCA és UIA szabályaival ellentétesen az MKI a corporate, vagyis a céges piac rendezvényeit is ide számítja, feltéve, ha azok megfelelnek a fenti elvárásoknak.

A Magyar Turizmus Zrt. külföldre irányuló marketingtevékenységében a hivatásturizmusra 2009-ben is kiemelt figyelmet fordított. A hivatásturizmus, azaz MICE (Meeting, Incentive, Conference, Exhibition) elemei közül a Magyar Turizmus Zrt. szervezeti egységeként működő Magyar Kongresszusi Iroda elsősorban továbbra is a konferencia- és az incentive turizmusra helyezi a hangsúlyt.

Egy külföldi konferencialátogató átlagosan kétszer annyit költ utazása alatt, mint a szabadidős turista, de a konferenciaturizmus - a turizmus más területeihez képest - számos további előnnyel is rendelkezik. A konferenciavendégek szakterületük vezető képviselői, így a hivatásturizmus a helyi tudomány fejlődését, a szakmai kapcsolatok kiépítését is segíti. A résztvevők véleményformáló hatása számottevő, a különböző szakmai csoportok, tudományos és üzleti körök mértékadó tagjai által közvetített üzenet komoly jelentőséggel bír az országgépítése szempontjából. A konferenciaturizmus alkalmas a főszezon meghosszabbítására, és jelentős adóbevétel-generáló, valamint munkahelyteremtő hatása is van. További előnyei között említendő, hogy az üzleti utazást követően a vendégek gyakran szabadidős turistaként is visszatérnek az adott desztinációba.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint 2009-ben a különböző utazási célok közül a hivatalos célból, illetve kongresszusra érkezők együttes aránya 29% volt.

1. táblázat: Nemzetközi konferenciák és kiállítások Magyarországon, 2002-2009

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2008/200
Konferenciák száma	370	351	326	340	431	485	531	356	-33%
Vásárok, kiállítások száma	22	17	23	24	29	32	57	90	+58%

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

A Magyar Kongresszusi Iroda negyedéves statisztikai adatgyűjtése során 2009-ben a szakma 221 nemzetközi konferencia megrendezéséről számolt be. A Kongresszusi Iroda adatgyűjtése során (ICCA és ULA adatbázis, internetes adatgyűjtés) további 135 Magyarországon zajlott nemzetközi rendezvényről talált információt. Ez utóbbiakat azonban – az elemzéshez szükséges részletes adatok hiányában – nem minden esetben számítottuk bele statisztikai elemzésünkbe, hogy a nemzetközi konferenciákról a lehető legpontosabb adatokkal szolgáljunk. A

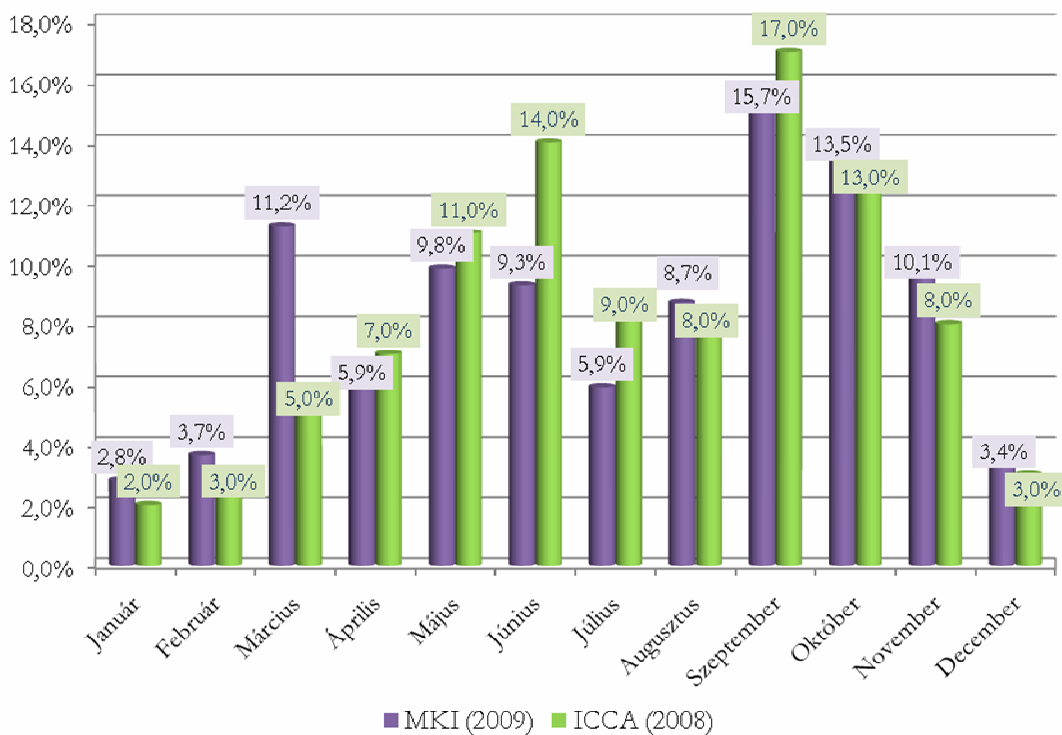
nemzetközi rendezvények helyszínének, időpontjának és hosszúságának elemzésekor mind a 356 rendezvény adatait figyelembe vettük.

2009-ben a Kongresszusi Iroda 373 partnerének küldte ki statisztikai kérdőívét. A válaszadók (123 szálloda, 46 szervező iroda és 26 helyszín) közül 70 partner jelezte, hogy szervezett a kritériumoknak megfelelő konferenciát, azaz a válaszolók 35,9%-a mondhatta el magáról, hogy bonyolított ilyen jellegű rendezvényt. A 2008-as évben ugyanez a válaszadók 48,0%-ra volt igaz. A válaszadók közül egy vagy két konferenciát a partnerek közül 45, három vagy négy konferenciát pedig 15 cég bonyolított le. Továbbra is elmondható tehát, hogy a nagy résztvevőszámú nemzetközi konferenciákat szervezők piaca szűk, viszonylag zártnak mondható. A Magyar Kongresszusi Iroda partnerei közül nyolc helyszín és két szervező iroda jelezte, hogy szervezett vagy adott helyet ötnél több nemzetközi konferenciának 2009-ben. 2008-ban a hazai szolgáltatók 15,6%-áról volt elmondható ugyanez. Változatlanul szűk tehát azon cégek piaca, amelyek legalább hat nemzetközi rendezvényt szervezhetnek.

A hazai rendezvények összes létszámára vonatkozóan a Magyar Kongresszusi Iroda partnerei által szolgáltatott adatokat alapul véve, és azokat az általunk összegyűjtött további 135 rendezvényre vetítve szolgálunk irányadó számokkal. Amennyiben a részünkre közvetlenül eljuttatott 221 nemzetközi rendezvény átlagos résztvevőszámával (230,4) számolunk, 356 rendezvényre vetítve a Magyarországon 2009-ben megrendezett nemzetközi rendezvényeken összesen több, mint 82.000 fő vett részt., amely 31,4%-os csökkenés az előző évhez képest. A rendezvények átlagos időtartamát (3,3 nap) alapul véve elmondható, hogy 2009-ben hazánkban 1174,8 napon volt konferencia, amely napi 3,2 nemzetközi rendezvényt jelent.

A 2008-as évhez hasonlóan 2009-ben is a március és a szeptember voltak a legkedveltebb hazai „konferencia hónapok”, amelyekhez az október is felzárkózott. E hónapok mindegyikében legalább negyven rendezvény zajlott az országban, vagyis összesen a konferenciák több, mint 40%-a. Az 1. ábra a hazai rendezvények időbeni megoszlásának viszonyát mutatja az ICCA által a 2008-as évre publikált globális adatokhoz képest. Hazánkban az év első három hónapjában, illetve augusztusban, szeptemberben és októberben a nemzetközi átlagnál nagyobb arányban rendeztek konferenciákat, az áprilistól júliusig terjedő időszakban pedig a nemzetközi átlaghoz képest valamivel kevesebbet.

1. ábra: A nemzetközi konferenciák időbeni megoszlása 2009-ben

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda és International Congress and Convention Association

A korábbi évekkel ellentétben 2009-ben a gazdasági témájú konferenciák számát felülmúlta az orvosi témájú rendezvények száma. Az orvostudomány az összes hazai nemzetközi konferenciák 26,9%-ának állt fókuszában. Ezt követték a gazdasági témájú konferenciák 16,7%-kal, a harmadik legnagyobb számban pedig egyéb tudományokkal foglalkoztak a konferencia résztvevők. A 2. táblázat összefoglalja a Magyarországon rendezett nemzetközi konferenciák téma szerinti változását az elmúlt 8 évben.

2. táblázat: A nemzetközi konferenciák témák szerinti megoszlása

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Orvostudomány	28%	26%	21%	29%	23,1%	23,4%	21,7%	26,9%
Gazdasági	28%	28%	26%	20%	20,5%	25,5%	24,7%	16,7%
Tudományok	28%	22%	17%	24%	17,6%	19,6%	16,7%	13,3%
Közlekedés	4%	3%	3%	2%	3,9%	2,1%	1,4%	2,1%
Számítástechnika	7%	4%	5%	11%	10,6%	6,3%	8,9%	7,3%
Turizmus	5%	5%	4%	2%	1,9%	1,7%	1,4%	2,6%
Egyéb	---	12%	24%	12%	22,4%	21,3%	25,2%	31,2%

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

A nemzetközi konferenciák többségének (74,7%) 2009-ben is a szállodák szolgálták helyszínül. Ez az arány valamivel alacsonyabb, mint az előző évben (77,3%), ám még mindig magasabb, mint 2007-ben, amikor a rendezvények 69,0%-át rendezték hotelekben. A kongresszusi központokban rendezett konferenciák aránya 13,1% volt ebben az időszakban (-1,4 százalékpont). Az egyetemek, tudományos intézetek majdnem megduplázták arányukat 2008-hoz képest, és a rendezvények 8,1%-át mondhatták magukénak (2008: 4,3%). A többi rendezvény (4,1%) egyéb, a fenti kategóriába nem sorolható helyszínen (céges helyszín, Parlament, kamarai székház stb.) került megrendezésre.

A nemzetközi konferenciák területi megoszlása jelentős javulást mutatott 2008-hoz képest. Akkor a rendezvények 20,5%-át tartották vidéken, míg 2009-ben már a 27,0%-ukat. Sajnos azonban ez az arány még mindig nem éri el a 2007-es „csúcst”, amikor a nemzetközi konferenciák 29,0%-ának adott otthont valamely vidéki város. Továbbra is igaz tehát, hogy a piac, szerkezetét tekintve, erősen Budapest központú. S bár egyre több vidéki város rendelkezik olyan rendezvényhelyszínnel, amely vendégül láthatna egy-egy nagyobb nemzetközi rendezvényt, az infrastrukturális hiányosságok és a megfelelő mennyiségű, illetve színvonalú szálláskapacitás hiánya miatt a külföldi megkeresők továbbra is leginkább Budapestben gondolkodnak. Budapest³

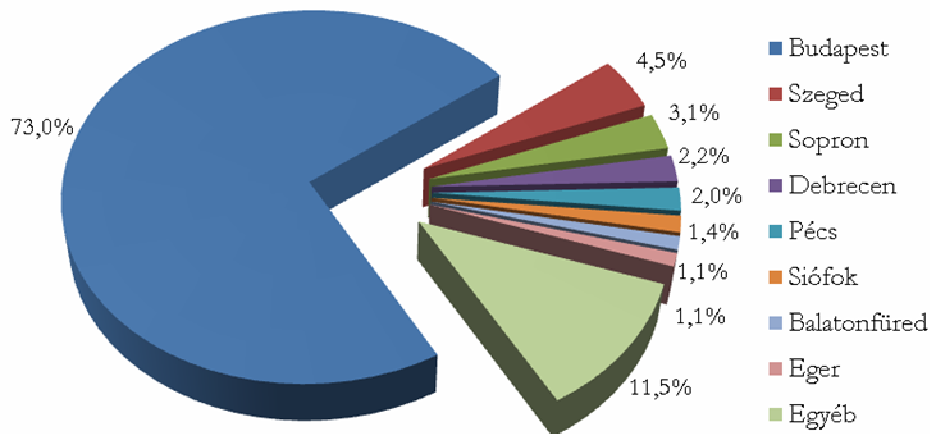
³ A főváros nemzetközi versenytársainak jobb megismerésének érdekében a Magyar Kongresszusi Iroda 2009 elején összehasonlító elemzést vásárolt az ICCA-tól, amelyben Budapest Béccsel, Prágával, Barcelonával és Varsóval kerül összehasonlításra. Az elemzés „Budapest és versenytársai” címmel ingyenesen letölthető a MKI honlapjáról.

erős imázssal rendelkeznek külföldön, míg a vidéki városokat kevesebben ismerik; ezen a vidéki konferencia helyszínnek összefogásával és együttműködésével lehetne javítani.

A vidéki konferenciavárosok bevezetése a nemzetközi piacra döntő fontosságú Magyarország nemzetközi pozíciójának erősítésében is. 2007-ben Budapest mellett csupán Pécs szerepelt a UIA ranglistáján, 2008-ban viszont már 13 egyéb város is (Balatonalmádi, Balatonfüred, Debrecen, Győr, Miskolc, Szeged, Székesfehérvár, Veszprém stb). Az ezekben a városokban lezajlott rendezvényekről való információszolgáltatás valószínűleg erősen hozzájárult ahhoz, hogy 2007-hez képest Magyarország a 29. helyről a 20-ra ugrott a ranglistán. (Mindez kiegészítve azzal a ténnyel, hogy Budapest ugyanezen időszak alatt a 24-ről a 8. helyre került.)

A hazai vidéki települések közül 2009-ben a legtöbb konferenciát Szegeden (4,5%), Sopronban (3,1%) és Debrecenben (2,2%) tartották. E városokon kívül nemzetközi konferencia zajlott még Pécsen, Siófokon, Balatonfüreden, Egerben, Gödöllőn, Győrött, Keszthelyen és Nyíregyházán is.

2. ábra: A nemzetközi konferenciák területi megoszlása 2009-ben

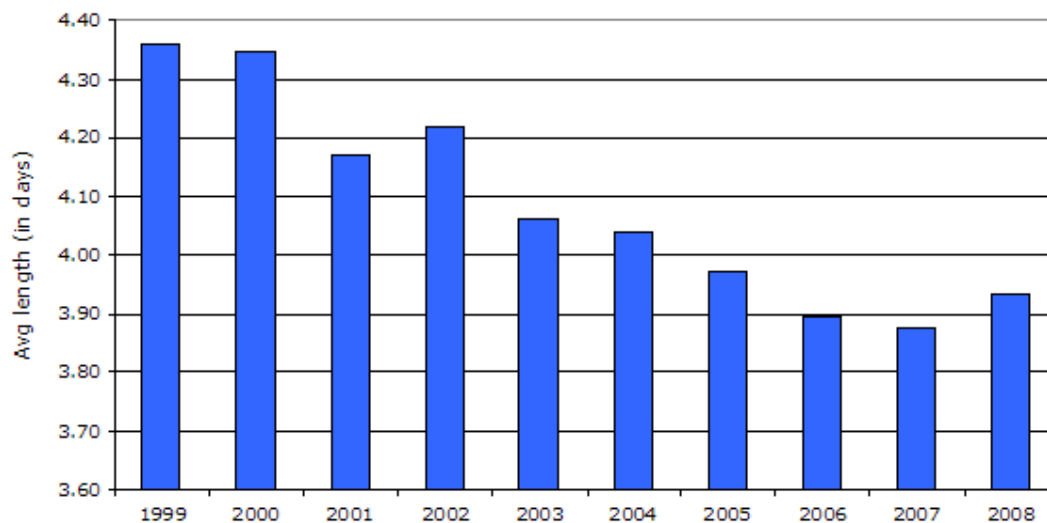

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

A Magyarországon rendezett nemzetközi konferenciák több, mint fele (57,9%-a) két vagy három napig tartott. 2008-ban ez a rendezvények 37,6%-ára volt elmondható. 22,1%-ról 10,9%-ra csökkent a hatnapos, vagy annál hosszabb rendezvények száma az előző év azonos időszakához képest. Ennél több volt a négy-öt napos (22,6%), és kevesebb az egynapos konferenciák száma (8,6%) 2009-ben. A konferenciák átlagos időtartama a vizsgált időszakban 3,3 nap volt. A KSH jelentése szerint a külföldiek átlagos tartózkodási ideje a magyarországi szállodákban 2009-ben 2,7 nap volt, amely alátámasztja, hogy a konferenciákra érkezők tartózkodási ideje átlagosan több, mint a szabadidős turistáké.

Magyarországon 2007-ben még átlagosan 4,3 napig tartottak ezek a rendezvények, 2008-ban pedig 3,9 napig. Nemzetközileg is érvényes trend, hogy a nemzetközi konferenciák átlagos időtartama lassan csökken. Az ICCA adatai szerint 1999 óta ez folyamatosan megfigyelhető, kivéve a 2002-es és a 2008-as éveket, amikor valamelyest javulást mutatott a piac. A 3. ábra az ICCA adatbázisában szereplő rendezvények átlagos időtartamát mutatja 1999 és 2008 között.

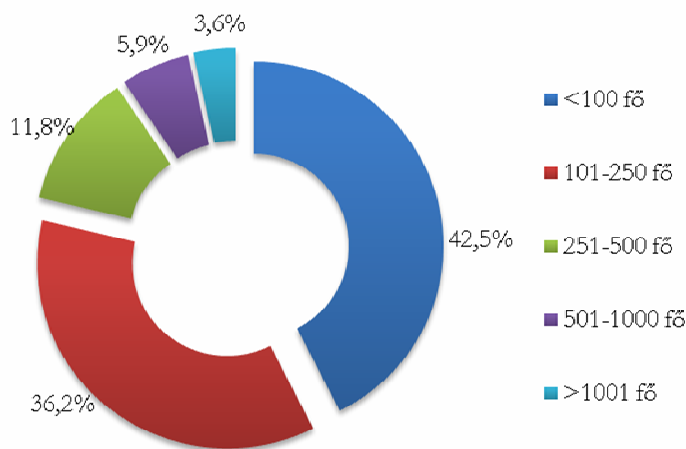
3. ábra: A nemzetközi konferenciák átlagos időtartama 1999-2008 (ICCA)

Forrás: International Congress and Convention Association

Bár időtartamuk a 2009-es év során csökkent, nőtt azonban a hazánkban lezajlott nemzetközi konferenciák mérete ebben az évben. A nemzetközi mutatókhoz képest továbbra is magas a 100 fővel, vagy annál kevesebb résztvevővel megrendezett konferenciák aránya (2009-ben a rendezvények közel fele, 42,6% volt ilyen méretű), arányuk azonban 2008-hoz képest 2,8 százalékponttal csökkent. Nőtt mind a 101-250 fő közötti nagyságú konferenciák aránya (34,7%-ról 36,2%-ra), mind a 251-500 fő közöttieké (11,3%-ról 11,8%-ra), mind pedig az 501-1000 fős rendezvények aránya 4,9%-ról 5,9%-ra 2008-as év egészéhez viszonyítva. 2009-ben kevesebb volt azonban az 1001 fő fölötti rendezvények száma, csupán 8 darab zajlott hazánkban (ebből öt darab szervezeti konferencia vagy kongresszus), míg 2008-ban 13 ekkora méretű rendezvény került lebonyolításra. 2009-ben egy darab kiemelkedően magas (4000 fős) résztvevőszámú nemzetközi konferencia megrendezéséről tudunk. A 4. ábra a hazai rendezvények mérete szerinti megoszlását mutatja.

4. ábra: A nemzetközi konferenciák megoszlása a résztvevők száma alapján

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

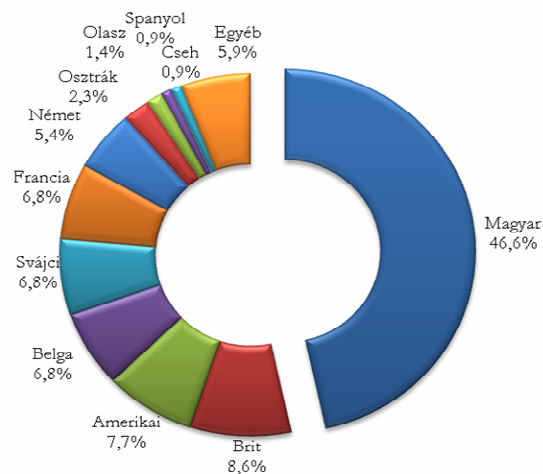
A fenti számok is alátámasztják az ICCA ranglistán megmutató adatokat, amelyek szerint bár választott desztinációként Budapest már a harmadik évben a 6. a nemzetközi ranglistán, Magyarország pedig a 25. helyen szerepelt 2008-ban, a résztvevők száma alapján fővárosunk nem szerepel az első 33 város között, hazánk pedig a 34. helyet foglalja el. (2007-ben Magyarország a 32., Budapest a 22. helyen szerepelt az ICCA listáján a résztvevők száma alapján). E rangsor mutatja, hogy hazánk igen kedvelt desztináció, ám a nagy befogadóképességű konferenciaközpont hiánya meghatározó az itt szervezett rendezvények számában és méretében.

A nemzetközi konferenciák résztvevőinek átlagos száma 2009-ben nőtt az előző évhez képest, 225,3 főről 230,4-re, azonban nem éri el a 2007-es csúcstot (285,6 fő), illetve az európai átlagot, amely 602 fő⁴.

2009-ben tovább nőtt a kritériumoknak megfelelő rendezvényeken résztvevő külföldiek aránya. 2007-ben 69%, 2008-ban 76,9%, 2009-ben pedig a résztvevők 79,1%-a érkezett határainkról túlról.

A Magyarországon nemzetközi részvétellel megrendezésre került konferenciák közül majdnem minden másodikat magyar cég, szervezet rendelt meg. Csökkent a Nagy-Britanniából érkezett megrendelések aránya, nőtt azonban az amerikai, német, francia, belga, svájci, osztrák és cseh megrendelések száma 2008-hoz képest.

5. ábra: A nemzetközi konferenciák megrendelőinek nemzetisége, 2009

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

⁴ Az ICCA által 2008-ra publikált adatok alapján.

A 3. táblázat összefoglalja a 2008-as és 2009-es nemzetközi rendezvények megrendelőinek nemzetiségét.

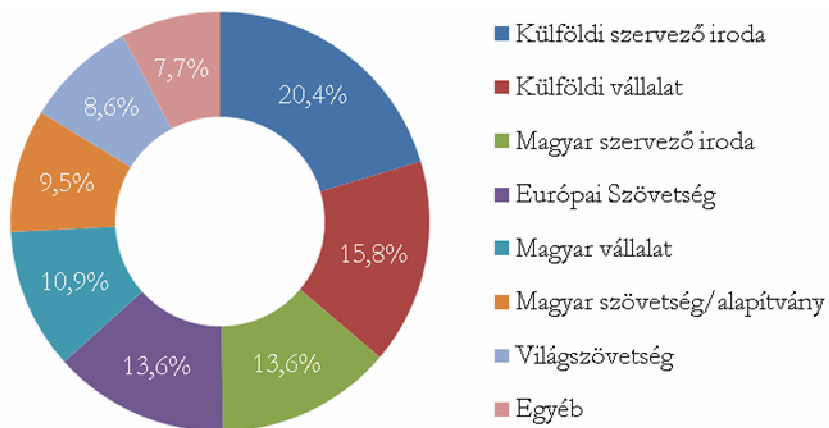
3. táblázat: A nemzetközi konferenciák megrendelőinek nemzetisége

Megrendelő nemzetisége	Konferenciák száma		Részesedés	
	2008	2009	2008	2009
Magyar	230	103	51,8%	46,6%
Brit	64	19	14,4%	8,6%
Amerikai	21	17	4,7%	7,7%
Német	20	12	4,5%	5,4%
Francia	15	15	3,4%	6,8%
Belga	10	15	2,3%	6,8%
Osztrák	8	5	1,8%	2,3%
Svájci	8	15	1,8%	6,8%
Holland	6	0	1,4%	0%
Norvég	3	0	0,7%	0%
Cseh	1	2	0,2%	0,9%
Egyéb	58	18	13,1%	8,1%
Összesen	444	221	100,0%	100,0%

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

A nemzetközi konferenciák megrendelőit típus alapján 2009 januárjától vizsgálja a Magyar Kongresszusi Iroda. A vizsgált időszakról elmondható, hogy a legtöbb megrendelés külföldi szervező irodától érkezett, a legritkábbak pedig az egyenesen egy-egy világszövetségtől rendelt nemzetközi konferenciák voltak. A 6. ábra megmutatja a megrendelők típus szerinti megoszlását.

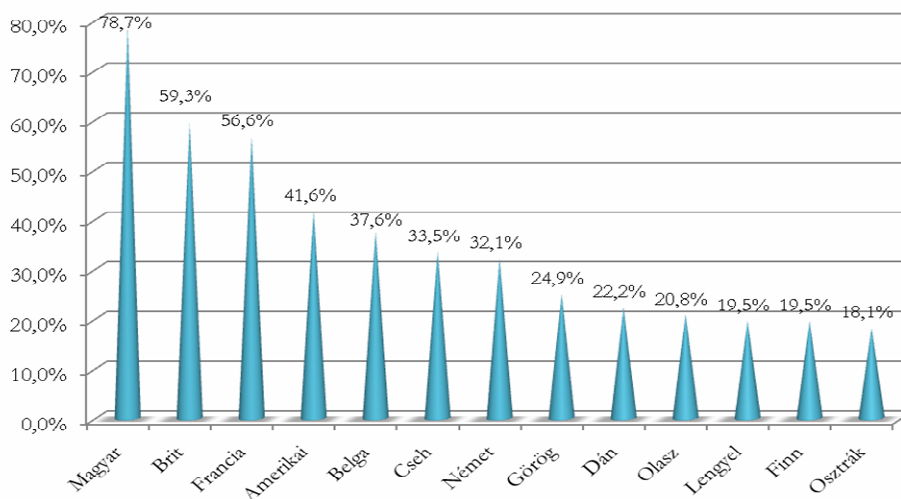
6. ábra: A nemzetközi konferenciák megrendelőinek típusa

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

A nemzetközi konferenciákon részt vevő nemzetek közül a magyar küldöttek vettek részt a legtöbb konferencián (a nemzetközi konferenciák 78,7%-án). A nemzetközi rendezvények közel kétharmadán vett részt brit vendég, 56,6%-án francia, 41,6%-án amerikai. A 221 nemzetközi konferenciából 47-ről tudunk, amelyeken magyar résztvevő egyáltalán nem volt jelen. Az alábbi táblázat a legtöbb magyarországi rendezvényen részt vevő nemzetek listáját mutatja.

7. ábra: A nemzetközi konferenciák résztvevőinek nemzetisége

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

Nemzetközi kiállítások

A vizsgált időszakban a Magyar Kongresszusi Iroda partnerei által szolgáltatott adatok szerint a hazánkban megrendezésre került nemzetközi konferenciák 24,0%-ához kapcsolódott kiállítás is, amelyek összes nettó kiállítói területe 9.935 m² volt, átlagos területük pedig 187,5 m².

2009 első kilenc hónapjában tizenhárom önálló nemzetközi kiállításról érkeztek hozzánk adatok, ezek közül tizenegy Budapesten, egy Székesfehérváron, egy pedig Bábolnán került megrendezésre. Öt kiállításnak szálloda, hatnak kiállítási központ, egynek egyetem/főiskola, egynek pedig egyéb helyszín adott otthont. A kiállítások nettó kiállítói alapterülete közel 59.000 m² volt, amely átlagosan 4.522 m² területet jelent. E rendezvényeken átlagosan 11,5 nemzet állított ki; a kiállítók 57,5%-a magyar, 42,5%-a pedig külföldi volt. A látogatók száma a becsült adatok szerint összesen több, mint 219.400 főt tett ki, ez átlagosan 16.877 főt jelent. A

kiállítások megrendelői között a magyar vállalatok mellett brit (1), francia (1), olasz (2), és osztrák (1) cégek voltak. 2009 utolsó negyedében zajlott önálló nemzetközi kiállításokról, vásárról a Magyar Kongresszusi Iroda nem kapott tájékoztatást partnereitől.

A fenti adatok kiegészítéseként a Kongresszusi Iroda összesen 90 darab nemzetközi kiállítás megrendezéséről talált információt, ezzel a nemzetközi kiállítási piac összességében 58%-os növekedést mutatott 2008-hoz képest.

Egyéb rendezvények

„Egyéb” rendezvényeknek azokat a konferenciákat, találkozókat, kisebb összejöveteleket nevezzük, amelyek nem felelnek meg a nemzetközi szervezetek kritériumainak, így nem szerepelnek a nemzetközi szakmai szervezetek adatbázisában sem, ám a magyarországi rendezvénypiac igen jelentős részét képezik. Ezek a rendezvények mind résztvevőszámukban, mind pedig gazdasági és társadalmi hatásukban fontos elemei a magyar gazdaságnak.

2009-ben 195 válaszadó számolt be egyéb, azaz a nemzetközi kritériumoknak nem megfelelő rendezvények lebonyolításáról, összesen 15.758-ról. Bár 2008-hoz képest ez 19%-os csökkenést jelent (akkor 19.365-ről volt tudomásunk), a résztvevők száma mégis meghatározó: e rendezvényeken összesen körülbelül 825.000, átlagosan 52,32 fő vett részt. Az átlagos résztvevőszám 2009-ben ugyanannyi volt, mint az utóbbi két évben (2007-ben 52 fő/rendezvény, 2008-ban 59).

4. táblázat: Az „egyéb” rendezvények száma és résztvevőszáma, 2008-2009

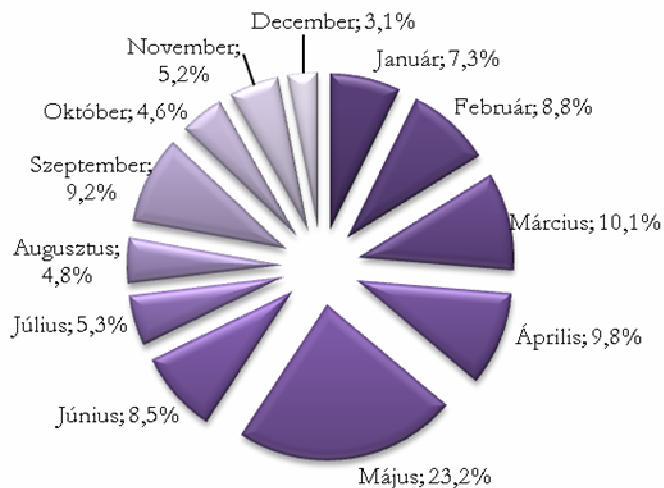
	2008		2009	
	Rendezvények száma	Résztvevők száma	Rendezvények száma	Résztvevők száma
Január	1.139	73.308	1.156	59.363
Február	1.466	80.829	1.390	66.821
Március	1.534	131.185	1.598	92.980
Április	2.307	104.655	1.548	144.809
Május	2.306	110.105	3.650	154.037
Június	1.999	10.3596	1.344	63.520
Július	1.175	61.318	833	36.493
Augusztus	1.041	52.971	749	33.855
Szeptember	1.985	107.373	1.453	68.729
Október	1.660	114.576	729	35.107
November	1.642	103.999	821	47.848
December	1.111	105.175	487	20.974
Összesen	19.365	1.149.090	15.758	824.536

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

E rendezvények megoszlása a vidék szempontjából jóval előnyösebb, mint a nemzetközi konferenciáké, mivel az egyéb rendezvények 44,6%-át tartották valamelyik vidéki helyszínen.

Az 50 főnél kisebb és/vagy 1-2 nemzet részvételével zajló egyéb rendezvények szezonális megoszlása valamivel kiegyensúlyozottabbnak mondható, mint a nemzetközi rendezvényeké. A legkedveltebb időszak itt is a tavasz, az év eleje azonban erősebb, mint a nemzetközi rendezvények esetében, a nyári hónapok pedig valamivel gyengébbek.

8. ábra: Az ún. egyéb rendezvények időbeni megoszlása, 2009

Forrás: Magyar Kongresszusi Iroda

A kutatás eredményeiből készített összefoglaló a www.hcb.hu oldalon, a Háttéranyagok / Statisztika c. link alatt található meg.

További információk:

Varga Judit
Magyar Kongresszusi Iroda
Telefon: 06-1/488-8638
Fax: 06-1/488-8641
E-mail: varga@itthon.hu
Internet: www.hcb.hu